

33:2/2023

Богомисліє

НА ШЛЯХУ ДО ЗЦІЛЕННЯ

**ВІТАЛІЙ
СТАНКЕВИЧ**
Учнівство і травма

**СЕРГІЙ
БЕРМАС**
Шлях до блаженства

**МИКОЛА
ЛЕЛІОВСЬКИЙ**
Я не втрачати надії

**РІЧАРД
ДЖ. ПЕРХАЙ**
Християнин
та служба в армії

**СЕРГІЙ
САННИКОВ**
Рукопокладення

**ЯРОСЛАВ
ТЕН**
Церква
у розсіянні

**КОСТЯНТИН
ТЕТЕРЯТНИКОВ**
Потенціал християн
біженців

ЮЛІЯ КІРК
Як допомагати
змученим та обтяженим?

**ЦЕРКВА ВСІХ
ТА ДЛЯ ВСІХ**

ЛЮДМИЛА ДМИТРУС
Інвалідність
та прийняття

**МИХАЙЛО
АБАКУМОВ**
Служіння Дітріха
Бонгеффера

**ОЛЕСЯ
ГЕЙЧЕНКО**
Рецензія «Психологічна
травма та шлях до
видужання»

МАРИНА АШИХМІНА
Рецензія «Плем'я.
Про повернення з війни
і належність до спільноти»

**В'ЯЧЕСЛАВ
ГЕРАСИМЧУК**
Рефлексія на фільм
Дж. Шерідана «Брати»



Альманах
Богомисліє

33:2/2023

НА ШЛЯХУ ДО ЗЦІЛЕННЯ

Одеса
Одеська богословська семінарія
2023

Засновник: Одеська богословська семінарія
Свідоцтво про реєстрацію: KB № 8714
Реєстр: КП № 501
ISSN 0135-5473 (Print)
ISSN 2523-4188 (Online)
Журнал видається з 1990 р.

Том 33, випуск 2 (35) / 2023

Тема номеру: «НА ШЛЯХУ ДО ЗЦІЛЕННЯ»

«Богомисліє» – літературно-богословський журнал, який має на меті описати та розвинути богословську думку східноєвропейської євангельської традиції. Його місія – стати містком між Академією та Церквою, щоби сприяти формуванню національної євангельської письмової богословської традиції, богословського підходу та біблійної позиції у повсякденному житті народу Божого. Альманах пропонує відкритий дискусійний простір для обговорення актуальних богословських тем і питань у національній євангельській спільноті. Альманах розрахований на читачів, які цікавляться глибшим, ціліснішим і більш гармонійним вивченням Святого Письма, діл Божих у Церкві та суспільстві, в історії християнства та духовному житті віруючих. Альманах «Богомисліє» потребує ваших молитов і статей.

Головний редактор	<i>Сергій Санніков</i>
Редакційна колегія	<i>Олександр Гейченко</i> <i>В'ячеслав Герасимчук</i> <i>Федір Стрижачук</i> <i>Віталій Станкевич</i> <i>Тимофій Кондор</i> <i>Анатолій Бондаренко</i>
Відповідальний секретар	<i>Лев Голодецький</i>
Літературний редактор	<i>Ліна Бородинська</i>
Дизайн обкладинки	<i>Олександр Павличенко</i>
Технічний редактор	<i>Лев Голодецький</i>

Адреса редакції журналу: bogomysliye@gmail.com

Усі випуски та статті альманаху можна знайти на сайті журналу, там також можна передплатити отримання друкованої версії журналу:

www.bogomysliye.com

Статті публікуються в авторській редакції зі збереженням авторського копірайту. Думка Редколегії та думка засновника журналу може не збігатися з думкою авторів статей.

Передрук статей журналу тільки з дозволу редакції «Богомисліє». У разі копіювання статей і матеріалів журналу в інтернеті обов'язково вказувати посилання на сайт журналу: **www.bogomysliye.com**

У дизайні обкладинки використана картина «The Twisted Rose» © Andy Farr.

ISSN 0135-5473 (Print)
ISSN 2523-4188 (Online)

© Автори статей, 2023
© Одеська богословська семінарія, 2023
© Олександр Павличенко, дизайн, 2023

РОЗДУМИ НАД СЛОВОМ БОЖИМ

Віталій Станкевич

Учнівство і травма: роздуми над текстами Євангелії згідно з Матвієм 6

Сергій Бермас

Шлях до блаженства: біблійна форма щастя у Псалмі 1 25

Микола Леліовський

«Я не втрачати надії»: віра, що долає кризу, на прикладі Псалма 27 41

БОГОСЛОВСЬКІ РЕФЛЕКСІЇ

Річард Дж. Перхай

Християнин і служба в армії: біблійно-богословська перспектива 58

Сергій Санніков

Рукопокладення: теорія та сучасна практика 77

БОГОСЛОВСЬКІ НАРИСИ

Ярослав Тен

Церква у розсіянні: поразка чи перспектива? 110

Костянтин Тетерятников

Потенціал християн-біженців в українських церковних громадах Європи 128

Юлія Кірк

Як допомагати змученим та обтяженим? Трансформація церковного служіння під час війни 138

World Council of Churches

Церква всіх і для всіх. Проміжна заява 153

Людмила Дмитрус

Церква усіх і церква для всіх: інвалідність і прийняття в служінні дітям з порушеннями 177

БОГОМИСЛІЄ В ІСТОРІЇ

Михайло Абакумов

Як бути християнином під час війни: служіння Дітріха Бонгеффера 192

КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ БОГОМИСЛІЯ

Олеся Гейченко

Рецензія на книгу: *Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору* (Джудіт Герман) 216

Марина Ашихміна

Рецензія на книгу: *Плем'я. Про повернення з війни і належність до спільноти* (Себастьян Юнгер) 221

В'ячеслав Герасимчук

«Я тону, Томмі...»: дезінтеграція особистості героя у фільмі Джима Шерідана «Брати» (2009) і нав'язані фільмом роздуми про масштаби військових травм і ПТСР в Україні 227

Авторам і читачам 239

УЧНІВСТВО І ТРАВМА: роздуми над текстами Євангелії згідно з Матвієм

Анотація. Виклик повномасштабного вторгнення росії став мотивом для богословського переосмислення набутого трагічного досвіду. В цьому процесі інтерпретація біблійних текстів через призму посталих викликів є основним завданням. В статті представлена спроба розглянути текст Євангелії згідно Матвія через призму травми в процесі учнівства. Учнівство розуміється як слідування за Христом з більш зрілим учнем Господа. Під травмою розуміється трагічні обставини, що перевантажують звичні системи безпеки, які дають людям відчуття контролю, зв'язку та сенсу. Під час роздумів над текстом Євангелії виявилось, що автор, адресат, учні, сам Христос і деякі інші герої Євангелії зазнали травматичного досвіду. Головна увага була прикута до процесу зцілення від травми в контексті слідування за Христом. В центрі роздумів був досвід травми Петра та Юди, а також позитивний досвід подолання травми Петром і негативний досвід Юди. Розглянуто на прикладі Христа, як варто допомагати іншим зцілюватися від травматичного досвіду. Внаслідок прочитання текстів Євангелії використовуючи герменевтику травми було визначено, що слідування за Христом не забезпечує послідовника від травматичного досвіду, не все залежить від вчителя-консультанта і як важливо розуміти власну обмеженість, що мотивує ще більше удосконалюватися.

Ключові слова: учнівство, травматичний досвід, герменевтика травми, Євангелія згідно Матвія.

Title: "Discipleship and trauma: reflections on the texts of the Gospel according to Matthew."

Annotation. The challenge of a full-scale invasion of Russia became a motive for the theological rethinking of the acquired tragic experience. In this process, the interpretation of biblical texts through the prism of the challenges that have arisen is the main task. The article presents an attempt to consider the text of the Gospel according to Matthew through the prism of trauma in the process of discipleship. Discipleship is understood as following Christ with a more mature disciple of the Lord. Trauma refers to tragic circumstances that overwhelm the usual safety systems that give people a sense of control, connec-

Віталій Станкевич, кандидат філософських наук (НПУ ім. М.П. Драгоманова), викладач Одеської богословської семінарії і Таврійського християнського інституту, пастор церкви «Відродження» (м. Одеса, Україна).

ШЛЯХ ДО БЛАЖЕНСТВА:

біблійна форма щастя в Псалмі 1

Анотація. Стаття запрошує до прочитання Псалма 1 через ідею ашеризму, як біблійної форми щастя. Різні етичні системи пропонували своє розуміння блага та шлях його досягнення. Ашеризм, як біблійне розуміння людського блага, є середнім шляхом між агапізмом та евдемонізмом. Долаючи недостатність турботи про себе, про свій добробут, у служінні іншим (агапізм) і, навпаки, надмірну увагу до себе, на шкоду служіння іншим (евдемонізм/гедонізм/егоїзм), ашеризм запрошує до плідного життя в благості Божого творіння, Його дарів та мудрості для особистого та общинного процвітання. Цей шлях вказано у Псалмі 1 як особистий вибір і шлях слідування всупереч силам зла і гріха, особливо в сучасній ситуації війни і страждання.

Ключові слова: блаженство, благо, щасть, ашеризм, макаризм.

Title: “The Path to Bliss: A Biblical Form of Happiness in Psalm 1” (Serhiy Bermas).

Abstract. The article invites the reader to read Psalm 1 through the idea of Asherism as a biblical form of happiness. Different ethical systems offered their understanding of good and the way to achieve it. Asherism, as a biblical understanding of the human good, is a middle way between agapism and eudaemonism. Asherism overcomes insufficient care for oneself and one’s well-being in the service of others (agapism) and, conversely, excessive attention to oneself to the detriment of service to others (eudaimonism/hedonism/egoism). Asherism invites us to a fruitful life in the goodness of God’s creation, His gifts and wisdom for personal and communal prosperity. This path is indicated in Psalm 1 as a personal choice and a way of following in defiance of the forces of evil and sin, especially in the contemporary situation of war and suffering.

Keywords: bliss, blessing, happiness, asherism, makarism.

Сергій Бермас, магістр гуманітарних наук в сфері біблійних та теологічних досліджень (Талботська школа теології університету Байола, США), незалежний дослідник (м. Одеса, Україна).

„Я НЕ ВТРАЧАТИМУ НАДІЇ“:

Віра, що долає кризу, на прикладі Псалма 27

Анотація. В статті представлена спроба богословського осмислення реакції на кризу на прикладі Псалма 27. Наслідки повномасштабного вторгнення РФ пригорнули увагу церкви до дослідження травми і пост-травматичного синдрому. Стаття пропонує тлумачення одного з псалмів впевненості, як спробу знайти відповіді на релігійні і духовні питання, що виникають у вірян, які переживають страх, тривогу і втрачають відвагу перед лицем викликів сьогодення. Псалом 27 закликає вірян до чотирьох речей: мати впевненість у Бозі (вірші 1-3); мати прагнення до Бога (вірші 4-6); шукати Бога (вірші 7-10); і надіятися на Бога (11-14). Автор намагається підкреслити богословську значущість і практичну цінність цього тексту і закликає читачів до більш глибоких стосунків з Богом.
Ключові слова: книга Псалмів, екзегеза, криза, віра, любов, надія, впевненість.

Title: “I will not lose hope: Faith that Overcomes Crisis in Psalm 27.” (Mykola Leliovskyi).

Annotation. The article presents theological reflection on the times of crisis based on the exegesis of Psalm 27. The consequences of the full-scale invasion of the Russian Federation have drawn the attention of the church to the study of trauma and post-traumatic syndrome. The article offers an interpretation of one of the psalms of confidence as an attempt to find answers to religious and spiritual questions that arise for believers who experience fear, anxiety, and lose courage in the face of today’s challenges. Psalm 27 calls on believers to do four things: have confidence in God (vv. 1-3); have a desire for God (vv. 4-6); seek God (vv. 7-10); and hope in God (vv. 11-14). The author tries to emphasize the theological significance and practical value of this text and calls readers to a deeper relationship with God.

Key words: Book of Psalms, exegesis, crisis, faith, love, hope, confidence.

Микола Леліовський, магістр гуманітарних наук в сфері біблеїстики – Університет Мастерс (Лос-Анджелес, США), магістр богослов’я – Європейський біблійний учбовий центр (Берлін, Німеччина), заступник академічного декана в Українській баптистській теологічній семінарії (Львів, Україна), ORCID: 0000-0002-4852-4394

Християнин і служба в армії:

біблійно-богословська перспектива

Анотація. Чи може християнин бути вірним Господу Ісусу, відданим своїй країні і служити в армії? Щоб відповісти на це запитання, ми повинні зрозуміти, що вбивство - це несанкціоноване позбавлення людини життя. Однак Писання іноді санкціонує вбивство (наприклад, Числ. 35:16-21). Повеління Ісуса не вбивати (Мф. 5:21) не зазіхає на Старий Заповіт, а справедливо його інтерпретує. Ми повинні розуміти біблійну відмінність між особистими і колективними актами вбивства. Перше заборонено в Писанні, а друге іноді дозволено. Це також вірно і в Новому Заповіті. Наприклад, згідно з Римлянам 12:19 віряни повинні надати помсту Богові (цитата з Втор. 32:35), а всього шістьма віршами пізніше санкціонується урядова помста з боку Господа (Рим. 13:4).

Ключові слова: теорія справедливої війни, пацифізм, помста, санкціоноване вбивство, (умисне) вбивство.

Title: «The Christian and Military Service: A Biblical and Theological Perspective» (Richard J. Perhai).

Annotation. Can a Christian be faithful to the Lord Jesus and loyal to one's country and serve in the military? To answer we must understand that murder is unsanctioned taking of human life, while Scripture sometimes sanctions killing (e.g., Num. 35:16-21). Jesus' command to not murder (Matt. 5:21) does not usurp the OT, but rightly interprets it. We must understand the biblical distinction between personal and corporate acts of killing. The former is outlawed in Scripture, while the latter is sometimes sanctioned. This is also true in the NT. E.g., Romans 12:18: leave vengeance to God (quoting Deut. 32:35), while only six verses later sanctioning governmental vengeance by the Lord (Rom. 13:4).

Keywords: just-war theory, pacificism, vengeance, sanctioned killing, murder.

Річард Дж. Перхай здобув ступінь бакалавра наук у Мічиганському державному університеті (США), ступінь магістра богослов'я (Th.M.) у Даллаській теологічній семінарії (США) і ступінь доктора філософії в Баптистській біблійній семінарії (США). Його дисертація була опублікована під назвою *Antiochene Theōria in the Writings of Theodore of Mopsuestia and Theodoret of Cyrus* (Minneapolis, MN: Fortress, 2015). Він є директором магістратури з біблійної теології (M.Div) у Київській богословській семінарії та служить пресвітером-проповідником у церкві «Біблія і життя» в Києві. З 2001 року Річард разом із дружиною Мерилін живе в Києві, Україна. У них троє дорослих дітей і четверо онуків.

РУКОПОКЛАДЕННЯ:

Теорія та сучасна практика

Анотація. У статті осмислено ритуал рукопокладення, який широко використовується в євангельських церквах, із біблійного, богословського та практичного боку. У біблійній перспективі розглянуто та класифіковано всі випадки покладання рук як у Старому, так і в Новому Заповітах. Показано, що попри розмаїття всі вони об'єднуються однією ідеєю. Це духовне ототожнення або ідентифікація, яка виникає за вірою учасників. У богословському плані автор доходить висновку, що покладання рук стає знаком, який не тільки вказує та виявляє Божественну присутність, а й є інструментом, яким Бог здійснює зміни. Розглянуто практику покладання рук у східноєвропейських церквах і показано відмінність висвячення як ординації від висвячення як особливої молитви благословення.

Ключові слова: рукопокладення, сакрамент, баптисти, ординація, Божественна присутність.

Title: "Laying on of hands: Theory and Contemporary Practice" (S. Sannikov).

Abstract. The article attempts to understand the ritual of laying on of hands, widely used in evangelical churches from the biblical, theological and practical aspects. All instances of laying on of hands in both the Old and New Testaments are examined and categorized from a biblical perspective. It is shown that in spite of their diversity they are all united by one idea. It is a spiritual identification in a certain degree, which arises by faith of the participants. Author concludes that from theological perspective the laying on of hands becomes a sign, not only indicating and manifesting the divine presence, but also an instrument by which God brings some changes. The practice of laying on of hands in Eastern European churches is examined and the difference between laying on of hands as ordination and laying on of hands as a special prayer of blessing is shown.

Keywords: *Laying on of hands, sacrament, Baptists, ordination, divine presence.*

Санніков Сергій Вікторович, доктор богослов'я, доктор філософських наук, пастор Першої Одеської церкви ЄХБ, головний редактор альманаху «Богомисліє». ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5549-9820>.

ЦЕРКВА В РОЗСІЯННІ: поразка чи перспектива?



Анотація. У статті розглянуто різні періоди в історії християнської церкви, коли вона перебувала в розсіянні, а також коли зливалася з владою світу цього. Особливу увагу приділено розгляду служіння корейської церкви в період її гоніння і розсіяння під час Корейської війни 1950–1953 рр. і післявоєнний період. Також приділено увагу служінню корейської церкви під час пандемії Covid-19. Як ці події та чинники вплинули на подальший розвиток церкви, на її досвід у богослужбовій практиці, на її місію загалом, і водночас сприяли відкриттю нових перспектив в еклезиології.

Ключові слова: церква, гоніння, розсіяння, місія, евангелізація, еклезиологія.

Title: “The Church in Dispersion: defeat or prospect?” (Yaroslav Ten)

Abstract. The article examines different phases in the history of the Christian Church, especially the periods when the Church was in dispersion and when it merged with the powers of this world. Particular attention is paid to the ministry of the Korean Church during the period of its persecution and dispersion in the course of the Korean War (1950–1953) and the postwar period. Also of interest is the ministry of the Korean church during the Covid-19 pandemic. The article tries to answer the question how these events and factors influenced the further development of the church, its worship experience, and its mission in general, and at the same time contributed to shaping new perspectives in ecclesiology.

Keywords: church, persecution, dispersion, mission, evangelization, ecclesiology.

Тен Ярослав Русланович, магістр богослов'я, відповідальний служитель (проповідник) слов'янського зібрання в Церкві «Global Victory Church» (м. Ільсан, Південна Корея).

Потенціал християн-біженців

в українських церковних громадах Європи

Анотація. У статті порушено актуальне питання про потенціал українських християн біженців в новоутворених церковних громадах Європи. Наголошено на необхідності розуміння потенціалу місії Божого народу у світі, а також показано важливу складову послідовників Христа, яка виявляється в тому, що вони в світі є мандрівниками і чужинцями, котрим необхідно постійно відчувати голос Божий, застосовувати Боже Слово в своєму житті і поклонятися Господу в нових умовах життя.

Автор розглядає питання правильності виїзду християн за кордон під час війни, пошуку можливостей для реалізації свого потенціалу, а також проблем, з якими стикнулися біженці християни з України.

Зроблено акцент на важливості зосереджуватися на Бозі та Його Слові, щоб не втратити християнську ідентичність, яка полягає у довірі Богові всіх обставин свого життя і розумінні, що Він все контролює.

Ключові слова: війна, біженці, християнин, біблійний погляд, християнська ідентичність, Божий народ, мандрівники і чужинці.

Title: “The potential of Christian refugees in Ukrainian church communities across Europe”.

Annotation. The article raises an urgent question about the potential of Ukrainian Christian refugees in newly formed church communities in Europe. The article emphasizes the need to understand the potential of the mission of God’s people in the world, and also shows an important component of Christ’s followers, which is manifested in the fact that they are travelers and strangers in the world, who need to constantly feel the voice of God, apply God’s Word in their lives and worship the Lord in new living conditions. In the first chapter of the article, the issue of the legality of Christians going abroad during the war is considered. The second chapter examines the question of how Ukrainian Christian refugees can live in this world and realize their potential. The third chapter examines the acute issues faced by Christian refugees from Ukraine. The article emphasizes the importance of focusing on God and His Word in order not to lose Christian identity, which consists in trusting God in all the circumstances of one’s life and understanding that He controls everything in this world.

Key words: war, refugees, Christian, biblical view, Christian identity, God’s people, travelers and foreigners.

Костянтин Тетерятников, PhD, кандидат філософських наук (Кременчук, Україна). ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9741-7379>

Як допомагати змученим та обтяженим?

Трансформація церковного служіння під час війни

Анотація. Кілька років тому люди зіткнулися зі спалахом коронавірусу і досі борються з наслідками, а зараз ми зіткнулися з повномасштабною війною. Війна є серйозною загрозою для здоров'я та добробуту людей. Також вона є викликом установам, які забезпечували стабільність і прихисток для людей. Для Церкви - це чудова можливість трансформуватись і відповісти на цей виклик часу оновленим служінням, оновленим натхненням, оновленим баченням. Практичність і систематичність у служінні, постійне навчання та застосування знань на практиці мають стати рушійною парадигмою церкви. Складні часи мають потенціал відкрити людям церкву як інституцію з Божественною силою та як спільноту людей, які живуть вірою і ця віра дієва через служіння. То кому та як має служити церква під час війни? В цій статті автор розглядає ці питання та дає відповіді на практичний запит, який гостро постав перед Церквою та кожною людиною, що переживає наслідки війни.

Ключові слова: війна, страждання, психологічна травма, душеопіка, психологія, допомога.

Title: «How can the church help the weary and burdened? Transforming ministry in times of war.»

Annotation. A few years ago, people faced an outbreak of coronavirus and are still struggling with the consequences, and now we are facing a full-scale war. War is a serious threat to people's health and well-being. It is also a challenge to institutions that have provided stability and shelter for people. Now is a great opportunity for the Church to transform and respond to this challenge with renewed ministry, renewed inspiration, and renewed vision. Practicality and systematicity in ministry, constant learning, and application of knowledge in practice should become the driving paradigm of the church. Difficult times have the potential to reveal to people the Church as an institution with divine power and as a community of people who live by faith and make that faith effective through the ministry. So, who should the church serve in times of war and how? In the article, the author examines these questions and provides answers to a practical query that has become an urgent challenge for the Church and for every person who is experiencing the consequences of the war.

Keywords: war, suffering, psychological trauma, counseling, psychology, aid.

Юлія Кірк – магістр психології (Санкт-Петербурзький Державний Університет); душеопікун (церква Arcade, місто Сакраменто, США); клінічний фахівець з психічного здоров'я із досвідом роботи в Департаменті поведінкового здоров'я (Сан Дієго, Сакраменто, США). Авторка книги «Як знайти те, що втратив?: Як допомогти собі та допомогати іншим?» Авторка та ведуча радіо програми «Душевний лікар». Загальний досвід професійної роботи в галузі психологічного здоров'я з 2004 р.

МАТЕРІАЛ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

ЦЕРКВА ВСІХ І ДЛЯ ВСІХ

Проміжна заява

ВСТУП

Як підкреслив автор Послання до ефесян: Христос прийшов, щоб зруйнувати стіни (Еф. 2:14). Щоразу розглядаючи способи відгуку на проблеми інвалідності, ми повинні пам'ятати про стіни, які самі збудували. Усі ці стіни такі людські, але вони суперечать Христовому служінню примирення; стіни, які замикають людей всередині або виштовхують їх назовні; стіни, які заважають людям зустрічатися і розмовляти з іншими. У минулому людей з інвалідністю^[1] фактично тримали за стінами, в установах. Зараз ми всі є частиною ширшого суспільства. Близько 600 мільйонів людей є особами з інвалідністю. Проте вони й далі залишаються ізольованими. Зараз існують стіни сорому; стіни упереджень; стіни ненависті; стіни конкуренції; стіни страху; стіни невігластва; стіни богословських упереджень і культурного непорозуміння. Церква покликана бути інклюзивною спільнотою, руйнувати стіни.

Ця проміжна заява є запрошенням до подорожі, щоб зробити це більш реальним. Її написали люди з інвалідністю, їхні батьки та ті, хто у різний спосіб переживає життя разом із ними.

Історично інвалідність інтерпретували як втрату, як щось, що ілюструє людську трагедію. Євангельські історії про те, як Ісус зіцілював людей із різними хворобами та інвалідністю, традиційно інтерпретували як акти визволення, історії про те, як люди отримують можливість жити багатшим життям. Відтоді церкви часто боролися за те, як найкраще здійснювати відповідне служіння для людей з інвалідністю, для них і разом із ними.

[*] A Church of All and for All. An interim statement. https://ecumenism.net/archive/wcc/2003_wcc_a_church_for_all_en.pdf

[1] Про правильне вживання термінів щодо людей з інвалідністю див. <https://bf.in.ua/invalidnist/liudyna-z-invalidnistiu/> – прим. редактора.

Церква усіх і церква для всіх: інвалідність і прийняття в службі дітям з порушеннями

Анотація. Стаття присвячена темі залучення дітей із психічними відхиленнями до церкви, до дитячої групи недільних шкіл. Вказується, що церква в Україні, слідуючи за суспільством, намагається не помічати таких дітей і не використовує свої ресурси для зменшення психологічних бар'єрів для таких сімей. Автор розмірковує про важливість прийняття таких дітей у церкві, а також вказує на біблійну основу, що християни повинні чесно поглянути на реальність та почати вчитися приймати такі сім'ї, розуміти їх та надавати їм допомогу.

Зараз перед церквою в Україні стоїть проблема прийняття інаковості та зміни парадигми щодо тих, хто має проблеми з психічним розвитком. Тому розуміння важливості включення дітей, підлітків та пошук методів налагодження стосунків з такими дітьми – важливе завдання сучасної церкви, якщо вона справді хоче нести Євангеліє.

Ключові слова: інвалідність, психічний розлад, стереотипи, церква, діти, прийняття.

Title: «Church of All and for All: Disability and Empathy in Ministering to Children with Impairments».

Annotation. The article is devoted to the topic of inclusion of children with mental disabilities in the church, in the children's group of Sunday schools. It is pointed out that the church, following society, tries not to notice such people and does not use its resources to reduce the barriers for these families. The article shows reflections on the importance of including such children in the church. And also points to the biblical basis that Christians should take an honest look at reality and begin to learn to accept such families, understand them and provide them with help.

Now the church is faced with the problem of accepting otherness and changing the paradigm regarding those, who have problems with mental development. The biblical worldview is not based on our mental abilities, but on our dedication and relationships. Therefore, understanding the importance of including children, adolescents and finding methods of establishing relations with such children is an important task of the modern church, if it really wants to carry the Gospel.

Key words: disability, mental disorder, stereotypes, church, children, acceptance.

Людмила Дмитрус, вчитель недільної школи, душеопікун із практичним досвідом роботи із дітьми з обмеженнями (м. Бучач, Україна).

Як бути християнином під час війни:

Служіння Дітріха Бонгеффера

Анотація. Постать Дітріха Бонгеффера залишається актуальним предметом для аналізу багатьох християн у всьому світі, особливо за часів політичних та військових потрясінь. Його мужній опір нацизму, а також його богословське, філософське та етичне осмислення того, що відбувалося під час нацистського режиму, та ролі християнина в цих процесах можуть послужити вагомою підмогою для українських християн у їхній власній взаємодії з важкими реаліями російсько-української війни. У статті наведено аналіз життя та переконань Дітріха Бонгеффера за часів Другої світової війни, а також надано практичне застосування для сучасного українського контексту.

Ключові слова: Дітріх Бонгеффер, християнський спротив, пацифізм, справедлива війна, християнський реалізм, церковне служіння, російсько-українська війна.

Title: HOW TO BE A CHRISTIAN DURING WAR: THE MINISTRY OF DIETRICH BONHOEFFER

Abstract: The figure of Dietrich Bonhoeffer remains a relevant subject for analysis by many Christians around the world, especially in times of political and military upheaval. His courageous resistance to Nazism, as well as his theological, philosophical and ethical understanding of what happened during the Nazi regime and the role of a Christian in these processes can serve as a valuable aid to Ukrainian Christians in their own interaction with the difficult realities of the Russian-Ukrainian war. The article provides an analysis of the life and beliefs of Dietrich Bonhoeffer during the Second World War, and also provides a practical application for the modern Ukrainian context.

Keywords: Dietrich Bonhoeffer, Christian resistance, pacifism, just war, Christian realism, church ministry, Russian-Ukrainian war.

М. П. Абакумов, керівник міжнародного апологетичного служіння «Розумна Віра» в Україні, бакалавр богослов'я, магістрант Інституту релігійних наук св. Томи Аквінського у Києві (Київ, Україна).
Переклала з рос. – Ольга Крикун.

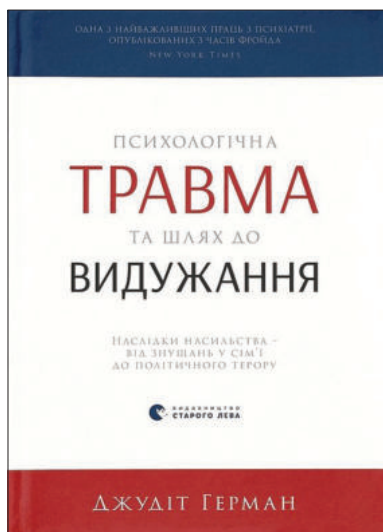
ОЛЕСЯ ГЕЙЧЕНКО

ПСИХОЛОГІЧНА ТРАВМА ТА ШЛЯХ ДО ВИДУЖАННЯ:

*наслідки насильства – від знущань у сім'ї
до політичного терору*

Рецензія на книгу: Джудіт Герман.

Львів: Видавництво Старого Лева, 2022. ISBN: 9786176791782.



Джудіт Льюїс Герман, докторка медичних наук, професорка психіатрії в Гарвардській медичній школі, а також директорка тренінгової програми для жертв насильства в Кембриджській лікарні. За її плечима більше двадцяти років психотерапевтичної практики у програмах допомоги жертвам насильства, службах роботи з травмованими людьми у психіатричному відділенні лікарні. Теоретичні погляди психіатрині формувались під дією різних проектів феміністичного руху. Джудіт Герман написала декілька наукових робіт, що зосереджені на тематиці травми, зокрема на специфіці інцесту та інших видів сексуального насилля.

Олеся Гейченко, бакалавр психології (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, Одеса, Україна).

ПЛЕМ'Я:

Про повернення з війни і належність до спільноти

Рецензія на книгу **Себастьяна Юнгера**.

За спеціальною передмовою автора до українського видання.

Перекладачка О.Корнюшина. Наш формат. Київ 2023р.

ISBN 978-617-8120-29-0.



У 2023 році широкому колу читачів був презентований український переклад популярної у військових колах книги військового журналіста Себастьяна Юнгера, яка містить передмову військовослужбовця, автора книги «Броньований розум», котрий визначає себе як «член Племені».

У даному творі представлена спроба цілісного аналізу психоемоційного стану військовослужбовця та шляхи реінтеграції після військових подій у цивільне суспільство, висвітлені психологічні та соціальні чинники та фактори, які будуть сприяти успішному процесу включення та окреслено шляхи подолання кризових моментів у сучасному постіндустріальному суспільстві.

Марина Ашихміна, психолог, викладач Таврійського християнського інституту (Херсон, Україна).

«Я тону, Томмі...»:

Дезінтеграція особистості героя у фільмі Джима Шерідана “Брати” (2009) і навіяні фільмом роздуми про масштаби військових травм і ПТСР в Україні

Ця стаття присвячується клубу Одеської богословської семінарії «Кіномисль», який відзначив своє 10-річчя у 2023 р. Клуб був створений, щоб урізноманітнити дозвілля студентів, спонукати їх розвивати смак до хорошого кіно, виробляти вміння дивитися кінострічки різних жанрів, аналізувати переглянуті кінотвори, висловлювати свої думки і робити висновки з побаченого. Перший фільм в рамках кінопроєкту було показано в березні 2013 року. Як організатор клубу «Кіномисль» я навмисно відмовився від ідеї привернути публіку мейнстрімівськими або розважальними фільмами, віддаючи перевагу більш витонченим і складним кінокартинам. Серед фільмів, обраних для показу, є як перевірена часом кінокласика, так і забуті шедеври світового кінематографа. Фільми добираються таким чином, щоб спонукати студентів замислитися над своїм життям, вчитися знаходити свою кінодумку у переглянутому кіно і глибше оцінювати себе, людей і події.

Клуб не просто продовжує існування – він живе, незважаючи на численні виклики нинішньої трагічної епохи. На момент написання цієї статті в послужному списку клубу є вже 103 кіновечори, на яких було показано понад 90 фільмів (деякі фільми демонструвалися два і більше разів).

В'ячеслав Герасимчук, доктор богослов'я (PhD), викладач старозавітних дисциплін в Одеській богословській семінарії (Одеса, Україна). ORCID: 0000-0001-6501-0734